

НЕДЕЉА XV ПО ДУХОВДАНУ

НА ЛИТУРГИЈИ ЈЕВАНЂЕЉЕ ПО МАТЕЈУ

Гл. XXII, ст. 35 — 46. Зач. 92.

време оно, неки учитељ Закона приступи Исусу кушајући га и говорећи: Учитељу, која је заповест највећа у Закону? А Исус му рече: „Љуби Господа Бога својега свим срцем својим, и свом душом својом, и свом мисли својом“. Ово је прва и највећа заповест. А друга је слична овој: „Љуби ближњега својега као себе самога“. На овим двама заповестима почива сав Закон и Пророци.

А кад се сабраше фарисеји, упита их Исус говорећи: Шта мислите за Христа! Чији је син? Рекоше Му: Давидов. Рече им: Како, дакле, Давид њега Духом назива Господом говорећи: „Рече Господ Господу моме: Седи мени с десне стране, док не

положим непријатеље твоје под ноге твоје".

Кад га, дакле, Давид назива Господом, како му је син? И нико му не могаше одговорити ни речи, нити је ко смео од тога дана да га запита више.

НЕДЕЉА XV ПО ДУХОВДАНУ

ЈЕВАНЂЕЉЕ О ЉУБАВИ

Сваки онај који хоће да посрами Бога, посрамљује себе, а Богу даје прилику да се више прослави.

И сваки ко ради на унижењу праведника, на крају крајева он унижава себе, а праведника већма уздиже.

Ко ставља камен на пут праведника, сам запиње за њ, а праведника приморава само да се пење уза стрмен, одакле се још више види.

Ко дува да погаси огањ праведника, већма га разгорева, а свој гаси.

На бурноме мору света Бог је стена, на којој се праведник спасава и о коју безбожник разбија свој чамац.

На бурноме мору живота праведник је камен спотицања грешнику. Грешник изваљује тај камен и пада у рупу где је камен био.

Ко се баца прашином против ветра, ослепеће. Ко засипа језеро камењем, потопиће се.

Бог је као навлаш оставио правду ненаоружану и незаштићену у овоме свету, да би Он показао Своју силу и да би насилници имали камен спотицања. Зато је јачи конач правде него синцир неправде. Насилник кидише да прекине конач правде, но заплиће се у њега и гине.

Сатана је хтео уништити праведног Јова, па га је дигао у небеса. Онда када је Јов изгледао немоћан, победио је. Сатана је хтео уништити цара Ирода, и овај, по злу своме, није се томе противио. И када је Ирод изгледао свемоћан, пропао је.

Све што је од Бога у овоме животу чини се немоћно, но јаче је од звезда и од бучних океана.

Погледај и научи се из ових противположности, које ти је Бог за поуку оставио: Мојсеј и Фараон, Давид и Голијат, Јов и Сатана, Јерусалим и Вавилон, три отрока и цар Навуходоносор, Данило и Дарије, апостоли и Рим. И ако будеш разумео поруку, коју ти је Бог оставио у овим сунцосјајним примерима, ти ћеш радосно узвикнути с дивним Давидом: *Једни се уздају у кола, други у коње, а ми у име Господа Бога свога*

(Пс. 20, 7). И тад ћеш разумом дивно разумети и срцем усвојити речи апостола Павла: *што је лудо пред светом оно изабра Бог да посрами премудре; и што је слабо оно изабра Бог да посрами јако* (I Кор. 1, 27).

Но каква је судба добра у овоме свету, какав је његов ток, његова привидна слабост и неодољива јачина, то не можеш ни на коме у историји света тако јасно видети као на самоме Господу Исусу. Најпознатији Он се јавио као непознат; Најправеднији Он је осуђен као неправедан; Најмоћнији Он се дао убити као немоћан. И шта је било на крају? Победа и слава. Победа и слава Његова, а пораз и срам оних, који Га не примише, не признаше и намучише. Но још прави крај није ни дошао; а кад дође, тек онда ће се видети сва величина Његове победе и сав сјај Његове славе; и тек онда ће се видети сав ужас пораза и срама Његових гонитеља и мучитеља.

Кад год су непријатељи добра, непријатељи Божији, плели мрежу Христу, сами су надали у њу; кад год су спремали понижење Њему, сами су били понижени, и кад год су хтели Њему да затворе уста, сами

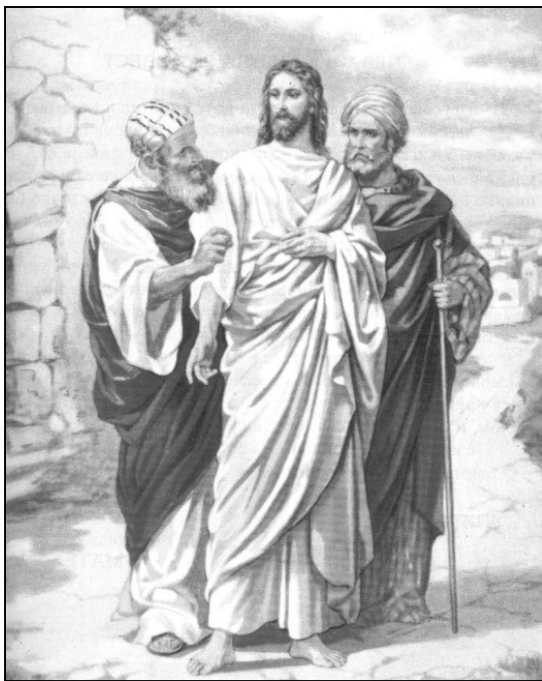
су морали заћутати. Управо, све што су чинили на Његов срам окренуло се на Његову славу а на њихов срам. Тако је било онда, тако бива и данас. Ко год се и данас успротиви Христу, пашће и пропашће, а Христу ће тиме само дати прилику да већма засветли Својом силом и славом. Тако бива данас, тако ће бити и сутра – све до скончања времена. И данашње јеванђеље показује дивно, шта бива с људима, када кушају Бога, спремајући тиме себи част а Богу беспчасће.

Законик неки приступи к Исусу кушајући га и упита: учитељу, која је заповест највећа у закону?

Ово је било последње у низу оних кушања, којима су Јевреји тражили ма какву закачку да би могли Христа осудити на смрт. Како су људи затровани злом? Док Бог тражи ма и једно добро дело код највећег грешника, да би га спасао, дотле људи траже ма и један грех код највећег праведника, да би га убили!

Најпре су Христа кушали главари свештенички и старешине народне питањем: *каквом влашћу то чиниш? и ко ти даде ту власт?* Нашто је Христос одговорио, питајући њих о крштењу Јована Крститеља, да ли је то крштење било с неба или од људи? Тим

питањем Господ је збунио Своје кушаче, који помислише: *ако речемо: с неба, рећи ће нам: зашто му онда не веровасте? ако ли речемо: од људи, бојимо се народа; јер сви Јована држаху за пророка.* То кушање испало је на славу Христову и на срам кушача. Јер тиме се открио кукавичлук грешника да кажу истину, и у исто време дата је нама поука, да је Јован посланик Божји и да је тим пре Господ Исус небески властодржац. При овоме кушању удружили су се били против Христа свештеници и кнежеви, који су иначе били непријатељи међу собом.

Потом су фарисеји с Иродовцима изашли пред Христа с кушањем, да ли треба или не ћесару порез плаћати? *Кажу нам дакле шта мислиш: треба ли дати харач ћесару или не?* Господ је погледао у новац, на коме је био лик ћесарев и одговорио: *подајте ћесарево ћесару а Божије Богу.* И то кушање испало је на славу Христову а на срам кушача. Јер реченим речима Господ је уметнуо још једну потребну циглу у грађевину Своје науке, оставивши нама кроз то једну неопходну и дивну поуку, а кушаче посрамио откривши и разбивши њихове сплетке. При овоме кушању удружили су се били стари међусобни непријатељи: фарисеји и Иродовци; први, који су се правили родољуби и пријатељи народа, и други, који су се држали с Римљанима, господарима Палестине.

Потом су садукееји сами пришли ка Христу с једним нарочитим кушањем. Кад седморица браће један за другим изумру, остављајући један другом у наслеђе, према Мојсејевом закону, једну исту жену – чија ће та жена бити о васкрсењу мртвих? На ово глупаво питање, које се кушачима чинило особито вештом замком за Христа,

одговорио је Господ Исус: *о васкрсењу нити ће се женити ни удавати, него су као ангели Божији на небу*. Па пошто су садужеји били једна секта људи, који од сувишне земаљске учености нису веровали ни у Свето писмо нити у живот после смрти, преблаги Господ је искористио ову прилику, да оправда веру у загробни живот и васкрсење рекавши: *а за васкрсење мртвих нисте ли читали што вам је рекао Бог говорећи: ја сам Бог Аврамов, и Бог Исаков, и Бог Јаковљев? Није Бог, Бог мртвих него живих*. И тако кушање и ових кушача испало је у корист Христову а на штету њихову. Јер се показало незнање и глупост кушача, и јер је Господ, одговарајући њима, одговорио и свима нама на једно мучно питање, на које нам нико други не би знао одговорити.

Најзад, кад бише поражени и садужеји, који су сматрали себе и били сматрани од света као особите мудрице, сабраше се најцрњи међусобни непријатељи, фарисеји и садужеји, да учине заједнички напад, те један од њих, у име свију, упита Христа: *која је заповест највећа у закону?* Са овим питањем ове слуге мрака мислиле су посигурно ухватити Христа у погрешци, тако да би Га могли

извести пред суд. Они су били погазили све главне заповести из закона Божјега, даног им кроз Мојсеја, и остали су само са два штура шипка: обрезањем и празновањем суботе. И то су истина биле заповести Божје, но не главне, и не онако штуре и бесмислене како су их они схватали у те дане. Мислили су свакојако, да ће Христос истаћи једно од трога: или обрезање, или суботу, или пак неку нову Своју заповест. Па су рачунали: ако Он каже да је обрезање главна Божја заповест, да Га оптуже за потцењивање суботе; ако ли истакне празновање суботе као главну заповест, да га оптуже за подцењивање обрезања; а ако ли пак да неку нову заповест од Своје стране, да Га поготову оптуже за потцењивање старога закона Божјега. Они, скудоумни, нису могли ни слутити, да ће Христос изрећи оно у чему су они најсиромашнији, и да рекавши старо изриче опет ново.

А Исус му рече: љуби Господа Бога свога свим срцем својим, и свом душом својом, и свом мисли својом. Ово је прва и највећа заповест. А друга је као и ова: љуби ближњег свога као самога себе. Обе ове заповести налазе се у Старом завету, но не

једна уз другу, него у две разне књиге Мојсејеве (V Мојс. 6, 5; III Мојс. 19, 18). Оне нису стављене у десет Божјих заповести, које чине основ целог закона даног кроз Мојсеја, него су као узгред поменуте, због чега је мало ко на њих и обраћао пажњу. Нису оне случајно стављене међу споредне заповести, него по нарочитом промислу Божјем, пошто људски род у оно време још није био спреман да ове две заповести прими. Пре него се дође на велику школу мора се проћи мала школа. А Декалог Мојсијев представља малу школу вежбања и припремања за велику школу љубави.

Љуби Господа Бога свога. То је прва и највећа заповест. Друга зависи од ње и истиче из ње. Но зар љубав бива по заповести? Не, не бива. Но, на жалост, заповест о љубави морала је доћи, пошто је потамњено срце људско заборавило природну љубав човека према Ономе који највише љуби човека. И мајка не опомиње своје дете на љубав према себи све док се дете њено толико не заборави, да презре и озлоби мајку своју и пође низ клизаве странпутице светске љубави. Тада љубав према мајци постаје

заповест, и то не толико због мајке колико због детета. Никакву заповест о љубави Бог не даје ангелима, пошто су ангели неудаљени од Бога и пошто они природно љубе Бога. Уопште стид је за људски род, што је он изазвао ову заповест о љубави. Јер заповест о љубави према Богу колико је заповест толико је и укор роду човечјем. И сваки онај ко иоле зна шта све Бог чини за њега и шта он све дугује Богу, мора, уистини, осетити најдубљи стид, што је грехом затровани човек дао повода за овакву заповест. Гле, љубав човека према Богу природнија је него љубав детета према мајци. Зато љубав човека према Богу треба, и без икакве заповести, да је очигледнија од љубави детета према мајци. Зашто дете љуби мајку своју? Зато што осећа љубав мајке према себи. А зашто човек не осећа љубав Бога према себи? Зато што му је срце одебљало и вид духовни помрачен грехом. Христос је и дошао у свет да учини, да би срце људи отанчало за фино осећање љубави према Богу, и да би се духовни вид помраченог човечанства отворио. Дошао је Христос Господ, као најјачи израз Божје непромењене љубави према човеку, да би

разгорео поново потухли огањ љубави у срцима деце Божје, и да би оно што је негда код људи било сасвим природно, као и код ангела, па временом постало неприродно, учинио поново природним. Кад мајка не би љубила дете, зар би дете могло љубити мајку? Кад Бог не би љубио човека, зар би човек могао љубити Бога? Но Бог од почетка – и од пре почетка – љуби човека; отуда и потиче природност љубави човека према Богу. У Својој божанској молитви пред страдање, Господ Исус говори Оцу небеском: *да позна свет да си ме ти послао и да си имао љубав к њима као и к мени што си љубав имао* (Јов. 17, 23). Како узвишена и утешна изјава! Бог има очинску љубав према нама, грешницима и нечистим људима исто као и према Своме Јединородном Сину! Они, који могу да познаду и осете дубину и неугасиви пламен ове божанске љубави, не потребују никакву заповест о љубави. Напротив, они би се стидели, кад би им се заповедило да љубе Бога, то јест: да одговарају љубављу на љубав. Апостол Јован, који је наслањао главу на прси Господа и Бога свога, и који је најбоље осетио дубину и сладост божанске љубави на

самом непресушном извору њеном, пише: *дечице, да имамо ми љубав к њему јер он најпре показа љубав к нама* (1 Јов. 4, 19; 4, 10). Видите, како пише! Ово нису вешто изабране и састављене речи светских мудраца, него је ово гугутање у треперењу срца онога који се појио пуном мером љубави на самом извору, и који се у радосном одушевљењу служи најпростијим речима да искаже неисказиву љубав Божју. Чујте сад како други један апостол, који је најпре мрзео и гонио Христа, пише о љубави: *ко ће нас раставити од љубави Божије? Невоља ли или туга? или гоњење? или глад? или голоотиња? или страх? или мач?* Па још додаје: *знам јамачно да ни смрт, ни живот, ни ангели, ни поглаварства, ни силе, ни садашње, ни будуће, ни висина, ни дубина, ни друга каква твар може нас раздвојити од љубави Божије, која је у Христу Господу нашем* (Рим. 8, 35 – 39). Ја мислим, од кад је света и времена, да један човек није речима дао јачега израза своје љубави. И ово није љубав по заповести и због заповести, но ово је љубав која је природно изазвана љубављу, пламен који се запалио од већег пламена. Заповест је дата онима који су давно давним заслужили казну због

отупелости према љубави, због прекршаја љубави и вапијуће неблагодарности према Богу. Ни Христос ни Апостоли, нити све војске љубитеља Бога на небу и на земљи, нису могли образложити заповест о љубави према Богу боље, нити дати јачи подстицај за извршење те заповести, ван просте напомене, да *Бог најпре љуби нас*, и да *Он најпре показа* своју љубав према нама. Могле би се написати – и већ су написане – читаве књиге доказа Божје љубави према нама и разлога наше љубави према Богу. Сав створени свет, видљиви и невидљиви, доказ су Божје љубави према нама; сва природа и њено устројство, сунце и звезде, годишња времена, ток човечјег живота под оком Провиђења, дуготрпљивост Божја према грешницима, нечујно но моћно подржавање праведника, и остало, и остало све, чему броја ни имена нема, доказује љубав Божју према нама. Но нашто све то набрајати и именовати, кад је довољно рећи само да Бог нас љуби, да *Он најпре љуби нас*? Силазак Сина Божјега међу људе, Његово дело и Његово страдање за људски род премаша својом величином и блеском све остале доказе Божје љубави. Његова уста казала су нам, да Бог нас

Љуби као и Њега; Његова наука показала је то; Његова дела засведочила су то; Његово страдање запечатило је то. Зато и Његова заповест о Љубави треба што пре да постане у срцима нашим неодољиво природно осећање слично осећању Љубави детета према мајци, слично но много јаче.

Зашто Господ заповеда да Љубимо Бога *свим срцем, свом душом, и свом мисли својом*? Прво зато да би појачао ту заповест и што јаче је урезао у памет људима. Друго зато да би показао да Љубав према Богу искључује сваку другу Љубав, свако дељење Љубави, свако служење двојици господара – Богу и мамону. Но има још један тајанствени унутрашњи разлог. Бог је тројство, Оца и Сина и Духа Светога, у јединству. И човек је тројство од срца, душе и ума. И Отац Љуби човека, и Син Љуби човека, и Дух Свети Љуби човека. Цео Бог Љуби човека. Зато и долази заповест, да би цео човек Љубио целога Бога. Кад човек Љуби целим срцем својим, и целом душом својом, и целим умом својим, онда цео човек Љуби. Кад човек Љуби Оца, и Љуби исто тако Сина, и Љуби исто тако Духа Светога, онда човек Љуби целога Бога. Кад један део човека

Љуби један део Бога, онда љубав није потпуна; не, него онда љубав уопште није љубав; јер подељен човек није човек, и подељен Бог није Бог. Кад неко каже, да љуби Оца, но да не зна за Сина и Духа Светога, тај нема љубави према Богу. И кад неко каже, да љуби Сина, но да не зна за Оца и Духа Светога, тај нема љубави према Богу. И кад неко каже, да љуби Духа Светога, но да не зна за Оца и Сина, тај нема љубави према Богу. Јер тај не познаје Бога у целини. Исто тако нема љубави према Богу ни онај ко каже, да љуби Бога само срцем, или само душом, или само умом. Јер тај не познаје себе у целини, нити уопште зна за љубав. Љубав, права љубав – а не оно што свет зове љубављу – иде од целине ка целини. Видите ли, како се дубоким и неисцрпним садржајем ове просте заповести оповргавају све јереси против тројичности Бога у јединству? И још: како се њоме развејава у прашину сва половна и ситничарска психологија неких научника наших дана, која комада унутрашњег човека и чини га бескрајно ништавним и несрећним?

А друга је заповест као и ова: љуби свога ближњега као самога себе. Не каже: равна овој, него: као и ова. То јест: и друга се заповест тиче љубави, но не љубави према Творцу него према створењима. Љубећи своју мајку дете љуби и сва дела и све радове и направе своје мајке; а особито: љубећи своју мајку дете љуби и своју браћу и сестре. Љубав према мајци појачава љубав према браћи и сестрама. Ко има љубави према својим родитељима, природно ће је имати и према својој браћи; ко пак нема љубави према родитељима, ретко може имати љубави према својој браћи. Исто тако, ко има љубави према Богу, лако ће имати љубави према људима као браћи својој по Богу; ко пак нема љубави према Богу, тај може само себе варати да има љубави према људима. Такав човек у најбољу руку може имати само извесног магловитог сажаљења према људима, коме је опет извор у сажаљењу самога себе. Мада је ова заповест изречена и у Старом Завету, она је сасвим нова у устима Христовим. Јер и Господ вели на другом месту: *нову вам заповест дајем: да љубите један другог као што ја вас љубих* (Јов. 13, 34). Прво зато је нова, што је изриче Онај, који је

показао највећу љубав према људима у историји света; а друго зато, што је појам ближњих раширен далеко изван зидова јеврејског народа и распрострањен на све људе Божје. Љубите непријатеље своје, рекао је Христос. *Јер ако љубите оне који вас љубе, какву плату имате* (Мат. 5, 44 – 7)? Не обасјава ли Бог сунцем и непријатеље ваше? И не даје ли Он дажд и онима који вас не љубе? Твоје је да љубиш све људе ради љубави Божје, а Његово је после да дели праведне од неправедних.

Наши ближњи јесу видљиво поље, на коме ми показујемо љубав своју према невидљивом Богу. На коме ће се читавати наша љубав према Богу ако не на људима који живе с нама на земљи? Бог бива ганут нашом љубављу према суседима нашим слично мајци која се осећа ганута љубављу некога странца према детету своје. Толико је неопходно нужно показати своју љубав према Богу на људима око себе, да апостол љубави чак назива лажом онога ко каже да љуби Бога а мрзи на брата свога: *ако ко рече: ја љубим Бога, а мрзи на брата свога, лажа је* (1 Јов. 4, 20).

Наши ближњи јесу за нас школа, у којој се ми вежбамо у најсавршенијој љубави – љубави према Богу. Свако дело љубави, које ми учинимо некоме човеку, већма разгорева нашу љубав према Богу. А у чему треба да се састоји наша љубав према ближњим, то нам је јасно речено и примером показано како од стране самога Господа и Његових светих апостола, тако и од читаве војске Божјих угодника, богоносних отаца, мученика и мученица. Но главна су дела љубави: милосрђе, праштање увреда, молитва за друге, подржавање слабих, стишавање гордих, опомињање неправедних, поучавање неуких, прикривање туђих недостатака, похваљивање туђих врлина, одбрана потиштених, жртвовање животом за друге. *Од ове љубави нико веће нема, да ко живот свој положи за пријатеље своје* (Јов. 15, 13). Но ако неко чини и највеће пожртвовање из каквих других побуда, а не из љубави, његово пожртвовање не вреди ништа (I Кор. 13, 3). Ко има љубав има све, и испунио је сав закон.

Најзад, да поменемо и дубоко схватање апостола Павла Цркве Христове, из кога схватања неминовно и природно проистиче

Љубав према ближњим. Сви ми верни јесмо *једи Христови*, живи делови тела Христовога (Ефес. 4. и 5. глава и I Кор. 6, 15). Сви ми растемо у један велики и живи организам, у једно небеско тело, коме је глава Христос. Кад је то тако, онда треба да с љубављу помажемо узраст и напредовање један другог. Кад један део тела напредује, то је на добро и корист целога тела; кад је један део тела болестан, то је на муку и штету целога тела. Отуда љубав наша према ближњима служи здрављу како наших ближњих, тако и нас самих. Ваистину, љубав је здравље; мржња је болест. Љубав је спасење, мржња је пропаст.

И тако ове две заповести о љубави јесу највеће у закону Божјем, и већих нити је било, нити има на земљи. То је *закон царски* (Јак. 2, 8), којим се држи небо и спасава земља. *О овим двема заповестима виси сав закон и сви пророци.* Бог је дао сав закон Мојсејев из љубави, и Бог је загрејао пророке Својом љубављу. Може се рећи, да се прве четири заповести у старом закону односе на љубав према Богу, а осталих шест на љубав према ближњима; премда су свих десет старих заповести само сен Христовог закона о

Љубави. Може се још рећи, да све добро, што је човек у стању учинити, проистиче из љубави према Богу и из љубави према ближњима. И најзад, може се рећи, да сви греси, што их је било и што их има, јесу греси или против љубави према Богу или против љубави према ближњима. Ако се и даље буде ишло у размишљању о дубинама и ширинама ове две божанске заповести, могло би се слободно рећи да о њима виси небо и земља, сав створени свет: ангелски и материјални.

Ето, шта су постигли својим кушањем и удружени непријатељи Христови! Ето, какву су пламену искру искресали злобним ударом у камен! Они су смерали да понизе и збуне Христа, међутим себе су понизили до прљаве прашине, а Христа су уздигли до престола вечнога Законодавца. И тако, ово последње кушање дало је прилику Христу, да Себе бескрајно прослави, а нама опет свима да пружи најдрагоценију корист објављујући нам заповести о љубави.

После оваквог одговора Христовог, непријатељи Његови заћутали су. *И нико више не смеде да га запита.* И не само то, него, према

причању јеванђелиста Марка, онај законик, који је ставио питање Господу, готово се обратио у следбеника Христовог, тако му је Господ рекао: *ниси далеко од царства Божјега*. Јер кад је законик кушач саслушао неочекивани одговор Спаситељев, он није могао одолети а да не узвикне: *учитељу, право си казао!* додавши још од своје стране да је љубав према Богу и ближњем *већа од свију жртава и прилога*. Онај, који је мислио победити, остао је побеђен; и они, који су мислили посрамити, остали су посрамљени. И нико више не смеде да Га ишта запита.

Сада је био дошао ред на Христа да он њих пита. И Он их упита:

Шта мислите за Христа, чији је син? Рекоше му: Давидов. Рече им: па како Давид њега назива Господом говорећи: рече Господ, Господу мојему: седи мени с десне стране док положим непријатеље твоје за подножје ногама твојим? Кад дакле Давид назива њега Господом, како му је син? Овим питањем Господ је хтео прво да каже да је Он Христос; друго, да покаже да се варају они који очекују Месију као земаљскога цара из колена Давидова, који ће прогнати Римљане и учинити Израиљ силним земаљским

царством; треће, да су Његови кушачи Његови непријатељи, и четврто, да ће они, као непријатељи јединога Христа који је имао доћи и који је дошао, бити побеђени и кажњени. Они му рекоше: *Давидов*. То је све што су они знали. И Господ Исус је био из племена Давидова, дакле по закону њиховом – син Давидов. Но где, ни сам пророк Давид није замишљао Месију као свога сина једино по крви, иначе Га не би називао својим Господом. Јер где је то било, да један предак назива свога потомка Богом? Но Давид је својим духом провидео и познао двојну природу Христа, човечанску и божанску, и назвао Га Својим Господом, опет духом. Тајну ваплоћења Сина Божјега Давид је из давне давнине схватио својим пророчким духом много боље него ли фарисеји и садужеји, гледајући Христу у очи. Христос се имао родити из његовог племена, и Он се по телу родио од Пресвете Деве Марије, која је била из племена Цавидова; но Он је имао доћи као превечни Син Божји по божанској природи Својој. И као такав Он је дошао. Господ наводи речи Давидове не да их поправи но да их потврди. Све је тачно што

је Давид провидео и прорекао. Све се збило како је писано. Обећани од Бога и очекивани од људи Спаситељ дошао је на земљу и као син Давидов и као син Божји. После Свога васкрсења и вазнесења Он је, уистини, сео с *десне стране престола величине на висини* (Јов. 1, 3). И Њему су, уистини, сви Његови непријатељи пали под ноге. И не само то, него је Он завладао влашћу Својом *над свима поглаварствима, и властима, и силама, и господствима, и над сваким именом што се може назвати не само на овоме свету него и на оном који иде* (Еф 1, 20 – 21). Сада је то јавна тајна, но онда је то било тајна јавна. Зато Господ и не говори као од своје стране, него наводи пророчанство Давидово, које је требало бити познато Јеврејима. Наравно, њима су била позната слова и речи, но смисао реченога и написаног био је далеко од њих. Још им Господ неће да говори ништа од Своје стране, него их пита за смисао речи из закона, зато што су и они Њега питали нешто о закону, наиме: која је највећа заповест у закону? Он је њима добро одговорио на њихово питање; но они нису Њему могли одговорити ни речи. *II нико Му*

не могаше одговорити ни речи: И тако се показало, да Он зна закон а да га они не знају, ма да су они себе сматрали свезнајућим у области закона. Господ је знао не само речи закона но дух и живот закона; а они су знали само речи закона, без духа и живота; зато у ствари нису знали ништа. И оно што су знали било је само на пропаст њихову а на штету народа, који их је слушао.

Нити смедо ко од тога дана да га запита више. Страх уђе у њих од препирки са Њим, у којима је Он увек односио победу над њима. Они Га, дакле, нису могли ухватити у речи, да би Га осудили. Зато ће се сада махнути речи и прихватити сребра и злата, да потплате Јуду и лажне сведоке. И оно што нису успели речима, успеће сребром и златом. Само ће прежалостан бити за њих тај привремени успех. Јер то последње и најпрљавије средство показаће обрнути резултат, као што су то показала и сва кушања речима. То ће донети последњу и потпуну победу Христу, а њима неповратни удар и вечну пропаст. Јер једва ће проћи три дана од када буду платили најамнике да хватају Христа и сведоче лажно на Њега, а гле, они

ће морати плаћати стражаре, да не разглашују васкрсење Христово.

Хиљаду пута је боље не бити никада рођен, него родити се и устати против Бога.

Сваки онај ко хоће да посрами Бога, посрамљује себе, а Богу даје прилику да се више прослави. И дивно је ово у очима нашим. Господу нашему Исусу Христу нека је слава и хвала, сада и навек, кроза све време и сву вечност. *Амин.*